

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/167/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117223130
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Holická
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1117223130.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Holickej a členov senátu JUDr. Jany Vičkovej a JUDr. Ondreja Krajča, v spore žalobcu: A.. Z. N., K. E. S. Ú.: Z. Š., H.. XX.XX.XXXX, C. E. XX, Z., K. K. R. XX, C., proti žalovanej: A. Č., H.. XX.XX.XXXX, C. K. X, C., zastúpenej Mgr. Marekom Sakálom, advokátom so sídlom Súťažná 3, Bratislava, o zaplatenie 1.247,50 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 21. februára 2019, č.k. 8C 44/2017-24, takto

rozhodol:

Odvolací súd opravuje priezvisko žalovanej uvedené v záhlaví napadnutého rozsudku tak, že správne znie: „Č. .

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.247,50 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 18.08.2016 do zaplatenia a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodol tak podľa § 451 ods. 1, 2 Obč. zákonníka a § 86 ods. 2 vety prvej zák.č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov s odôvodnením, že v prejednávanej veci išlo o užívanie pozemku žalovanou, ktorého vlastníkom bol žalobca, bez akéhokoľvek právneho titulu a bez toho, aby žalovaná za užívanie poskytovala žalobcovi plnenie. U žalovanej došlo teda k bezdôvodnému obohateniu, keďže pozemok neoprávnene užívala ako prístupovú komunikáciu k jej nehnuteľnosti, pričom tento pozemok nie je verejnou komunikáciou a žalovaná k nemu nemala zriadené vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu a prejazdu peši a motorovými vozidlami. Medzi stranami sporu nikdy nebola uzavretá žiadna zmluva, najmä nie nájomná zmluva, ani zmluva o zriadení práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ktorá by oprávňovala žalovanú na užívanie pozemku žalobcu. Hoci žalovaná predmetný pozemok užívala, za užívanie neplatila žalobcovi žiadne plnenie; pozemok užívala bezplatne, čím získavala bezdôvodné obohatenie vo forme peňažnej náhrady, výška ktorej sa odvodzuje od obvyklého nájomného za obdobie od 08.09.2015 do 19.01.2017, t.j. v sume 1.247,50 eur. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobu doručoval žalovanej na adresu uvedenú v žalobe, pričom sa zásielka vrátila súdu s označením poštového doručovateľa „adresát je neznámy“. Žalovaná sa k žalobe nevyjadrila. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu v lehote podľa § 219 ods. 3 C.s.p. dňa 13.02.2019. Pri rozhodovaní vychádzal zo skutkového stavu zisteného vykonaným dokazovaním, a to najmä žalobou a jej prílohami (výpis z LV č. XXXX, výzva na uzatvorenie zmluvy o zriadení vecného bremena a upozornenia o vzniku nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia zo dňa 16.08.2016 a pod.), a teda vec prejednal v intenciách tvrdení uvádzanými žalobcom v žalobe, ktorými odôvodňoval svoju žalobu z hľadiska skutočností, ktoré považoval za nesporné. Zaviazal preto žalovanú na zaplatenie žalovanej sumy aj úroku z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 Obč. zákonníka a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalovaná, žiadala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu zamietnuť a uložiť žalobcovi povinnosť zaplatiť jej trovy prvoinštančného aj odvolacieho konania, alternatívne žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnila tým, že súd prvej inštancie nevykonal dôkazy navrhnuté žalovanou, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietala, že nezodpovedá skutočnosti konštatovanie súdu, že sa k žalobe nevyjadřila, pretože svoje vyjadrenie k žalobe prostredníctvom právneho zástupcu doručila súdu dňa 20.02.2019 ešte pred vydaním rozsudku, avšak súd sa nezaoberal s jej argumentáciou a dôkazmi. Uviedla, že nadobudla pozemok parc. č. 4745/32, zastavané plochy a nádvoria o výmere 674 m², nachádzajúci sa v kat.úz. S. Š., T. na F. Č.. XXXX na základe rozhodnutia Okresného úradu Z., katastrálny odbor, dňa 26.03.2014. Jej zámerom bolo využiť nehnuteľnosť ako stavebnú parcelu a vybudovať na nej rodinný dom. Pozemok parc. č. XXXX/XX, lesný pozemok o výmere 2729 m², nachádzajúci sa v kat.úz. S.Ý. Š., pôvodne vo vlastníctve úpadcu Z. Š. mal vždy slúžiť ako prístupová komunikácia v rámci daného územia. Keďže na majetok úpadcu bol vyhlásený konkurz, zmenili sa pomery v dotknutej lokalite; s pozemkom nemohol úpadca nakladať a tento pozemok mohol byť len speňažený v rámci konkurzu. Keďže nebolo zrejme kto sa stane vlastníkom pozemku parc.č. XXXX/XX a ani kedy dôjde k nadobudnutiu vlastníctva novým vlastníkom, žalovaná dočasne upustila od svojho zámeru vybudovať na svojej nehnuteľnosti stavbu rodinného domu, pokiaľ sa nevyjasnia vlastnícke pomery a nebude zrejmy zámer nového vlastníka pozemku parc.č. XXXX/XX. Počas celej doby, kedy pozemok parc.č. XXXX/XX patril do konkurznej podstaty, žalovaná svoju nehnuteľnosť nevyužívala a ani na ňu nechodila. Pozemok parc.č. XXXX/XX je evidovaný v katastri nehnuteľností ako „Lesný pozemok“ a spôsob jeho využívania je v katastri nehnuteľností vedený ako „Pozemok s lesným porastom, dočasne bez lesného porastu na účely obnovy lesa alebo po vykonaní náhodnej ťažby“. Zároveň je tento pozemok umiestnený mimo zastavaného územia obce; nie je evidovaný ako komunikácia či už súkromná alebo verejná. Namietala, že žalobca nepreukázal, že predmetný pozemok skutočne užívala ako prístupovú komunikáciu a že došlo k bezdôvodnému obohateniu u nej; samotná možnosť využívať tento pozemok k prechodu, príp. prejazdu ešte neznamená aj jeho skutočné využívanie na takýto účel a ani nepreukazuje vznik bezdôvodného obohatenia. Odhliadnuc od toho, že v danom období svoju nehnuteľnosť nevyužívala a ani na ňu nechodila, namietala, že ani nemala dôvod využívať celý výmeru pozemku parc. č. XXXX/XX, keďže jej nehnuteľnosť sa nachádza v tesnej blízkosti miestnej komunikácie, a preto prípadné využívanie pozemku parc.č. XXXX/XX, by sa týkalo len jeho nepatrnej časti.

3. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovanej navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Nesúhlasil s tvrdeniami žalovanej, pretože v zmysle konštantnej judikatúry nie je dôležité, či žalovaná užívala svoju nehnuteľnosť. Z hľadiska posúdenia otázky získania bezdôvodného obohatenia užívaním cudzej veci nie je významné, či a akým spôsobom bolo užívanie veci vykonávané a či bola držba veci majetkovo zhodnocovaná, teda, či priniesla konzumentovi zisk. Považuje za absurdné, aby žalobca preukazoval, či žalovaná užívala alebo neužívala svoju nehnuteľnosť, resp. akým spôsobom a v akom rozsahu žalovaná uplatňovala v rozhodnom období svoje vlastnícke práva a povinnosti k svojmu pozemku, za účelom preukázania vzniku nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie prístupovej cesty k pozemku. Poukázal na to, že nijakým spôsobom nebránil v prejazde, či prechode po prístupovej ceste k jej pozemku, na prístupovej ceste neboli a nie sú žiadne prekážky, rampy, či iné obmedzenia, ktoré by znemožňovali žalovanej faktické užívanie jej pozemku. Žalovaná mala teda faktickú možnosť užívať predmet svojho vlastníckeho práva, ako aj prístupovú cestu k svojej nehnuteľnosti, ktorá bola vo vlastníctve žalobcu, čím považuje vznik bezdôvodného obohatenia z titulu užívania pozemku bez právneho dôvodu za dostatočne preukázaný. Tvrdenie žalovanej o neužívaní jej pozemku v rozhodnom období považuje za účelové a ničím nepodložené. Ďalej uviedol, že žalovaná pri kúpe pozemku vedela, resp. mala vedieť, že kupuje nehnuteľnosť bez príjazdovej komunikácie, resp. bez zriadenia vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu peši a motorovými vozidlami cez predmetný pozemok a mala teda počítať so zvýšenými nákladmi a s poukazom na samotnú podstatu vlastníckeho práva podľa § 123 a § 124 Obč. zákonníka namietal, že žalovaná bez ohľadu na to, či svoj pozemok reálne obhospodaruje, udržiava alebo navštevuje, je oprávnená pozemok vo svojom vlastníctve kedykoľvek slobodne využívať, a to práve prostredníctvom prechodu peši a prejazdom motorovými vozidlami cez pozemok žalobcu, ktorý slúži na účely prístupovej komunikácie. Poukázal aj na zákonnú povinnosť sa o pozemok vo svojom vlastníctve riadne starať tak, aby nadmieru primeranú pomerom neobťažoval iného alebo

nehrozil výkon práv iných, napr. rozmnožovaním náletových drevín znehodnocujúcich kvalitu okolitých pozemkov.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobcu zotrvala na svojom odvolaní a námietkach v ňom uvedených a spochybnila aj výpočet žalobcu, týkajúci sa výšky bezdôvodného obohatenia.

5. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

6. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobou doručenu súdu dňa 11.09.2017 sa žalobca domáhal proti žalovanej zaplata sumy 1.247,50 eur s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré mala žalovaná získať užívaním pozemku vo vlastníctve žalobcu, ako prístupovej cesty ku svojej nehnuteľnosti, bez právneho dôvodu a bez poskytovania akéhokoľvek plnenia za užívanie tohto pozemku žalobcovi. Súd prvej inštancie doručil žalobu žalovanej, ktorá podľa priloženej doručky svojím podpisom potvrdila prevzatie zásielky dňa 14.01.2019. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku súd prvej inštancie oznámil oznámením zverejneným na úradnej tabuli súdu od 13.02.2019 do 21.02.2019. Podľa zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku súd vyhlásil dňa 21.02.2019 v neprítomnosti strán sporu napadnutý rozsudok, proti ktorému žalovaná podala odvolanie. Dňa 16.04.2019 bol vyšším súdnym úradníkom spísaný úradný záznam, z ktorého vyplýva, že po doručení odvolania žalovanej proti rozsudku zo dňa 21.02.2019 vykonal súd šetrenie v spise sp. zn. 8C 44/2017, ktorým bolo zistené, že na č.l. 18 sa nachádza obálka s doručkou, ktorá patrí do konania sp. zn. 8C 7/2018 a pravdepodobne nedopatrením bola založená do predmetného spisu. Na č.l. 19 sa nachádza doručka, ktorá potvrdzuje, že si žalovaná prevzala žalobu dňa 14.01.2019, avšak vyjadrenie k žalobe v spise sp. zn. 8C 44/2017 nenašla. Na výzvu súdu žalovaná dňa 27.12.2019 doložila do spisu dokumenty, a to vyjadrenie k návrhu na vydanie platobného rozkazu o zaplata sumy 1.247,50 eur s príslušenstvom sp.zn. 8C 44/2017 zo dňa 14.02.2019 s prezenčnou pečiatkou Okresného súdu Bratislava I, podľa ktorej bolo toto vyjadrenie doručené súdu dňa 20.02.2019, ďalej plnomocenstvo udelené žalovanou jej právnenmu zástupcovi dňa 14.02.2019, výpis z LV č. XXXX čiastočný zo dňa 14.02.2019 a kópiu katastrálnej mapy zobrazujúcu priestorové umiestnenie pozemkov žalobcu a žalovanej v danej lokalite a tiež tesnú blízkosť pozemku žalovanej k miestnej komunikácii. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaná po obdržaní žaloby žalobcu sa k žalobe v súlade s ust. § 167 ods. 2 C.s.p. písomne vyjadrila tak, že uplatnený nárok neuznala a uviedla aj rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu. Pripojila listinné dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Toto vyjadrenie žalovanej ku dňu verejného vyhlásenia rozsudku však nebolo do spisu založené, v dôsledku čoho súd prvej inštancie pri posudzovaní dôvodnosti žaloby žalobcu vychádzal len z tvrdení žalobcu v žalobe a z listín, ktoré boli jej prílohou, a s argumentáciou žalovanej a ňou predloženými listinnými dôkazmi sa nezaoberal a pri rozhodovaní tieto nevzal do úvahy. Týmto nesprávnym procesným postupom súd znemožnil žalovanej realizáciu jej procesných práv, a to najmä právo vyjadriť sa k žalobe, poprieť skutkové tvrdenia žalobcu, predložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, keď napriek tomu, že svoje vyjadrenie s prílohami súdu doručila, súd sa s ním nezaoberal. Týmto došlo aj k porušeniu práva žalovanej na riadne odôvodnenie rozsudku, keď ani v rozsudku sa súd s tvrdeniami žalovanej náležite nevysporiadal. Týmto postupom bolo znemožnené žalovanej uplatňovať jej procesné práva, a to do tej miery, že tým bolo porušené jej právo na spravodlivý súdny proces. Rozhodnutie vo veci samej odvolacím súdom by však za daného stavu veci v celom rozsahu (po skutkovej i právnej stránke) nahrádzalo prvoinštančné rozhodnutie, čím by bolo stranám sporu odoprené právo namietať správnosť skutkových a právnych záverov na inštančne vyššom súde, a tým aj možnosť riadneho preskúmania správnosti skutkových a právnych záverov, ku ktorým by (odvolací súd) súd dospel. Posúdenie podstaty veci v rámci riadneho dvojinštančného súdneho konania je podľa názoru odvolacieho súdu v preskúmvanej veci nevyhnutné z hľadiska rešpektovania práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces a naplnenie tohto práva možno dosiahnuť iba kasačným rozhodnutím.

7. So zreteľom na uvedené dôvody odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom súd prvej inštancie opätovne spor prejedná, vykoná dokazovanie v zmysle dôkazných návrhov strán v potrebnom rozsahu, vykonané dôkazy vyhodnotí v súlade s ust. § 191 C.s.p. a vysporiada sa so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a argumentmi sporových strán a vec posúdi podľa príslušných zákonných ustanovení.

8. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne podľa § 396 ods. 3 C.s.p. aj o náhrade trov odvolacieho konania.

9. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).